

Herdenking 'de Boeg' 4 mei 2020

Dit jaar staan wij hier in wel bijzonder kleine kring. Tóch: juist bij dit monument, juist in deze tijd. De bloemen die wij hebben neergelegd als tastbaar blijk van onze herdenking. Om daar even tastbaar foto's van te maken en die te delen met de mensen die hier vandaag niet kunnen zijn.

En wij zijn even stil, ja, dat zijn wij, herdenken in 2020, herdenken in deze gesloten tijd en daarnaast de 75 jaar vrijheid die wij mogen vieren. En dat herdenken bestaat uit zoveel facetten en kan op vele manieren.

Nu, hier in deze stad, bij dit gedenkteken, bedoeld om ons te helpen de geschiedenis niet te vergeten. Er is geen maat aan leed, je kunt het ook niet met elkaar vergelijken.

Maar we zijn hier om onze doden en geliefden te herdenken en onze harten te laten uitgaan naar al die anderen die omkwamen; op de konvoiroutes naar Moermansk en in de Javazee, op de stranden van Normandië en op de Stille Oceaan. Mensen die wij niet mogen vergeten. Meegesleurd in de wereldgeschiedenis hebben zij hun eigen leven ingezet en zijn omgekomen, voorgoed onvindbaar, nooit meer gezien.

Wij staan hier omdat *zij*, de mensen van 1939 tot 1946, ons voor gingen. *Wij* kunnen er alleen maar zijn omdat *zij* koers hielden. Wij zijn deel van dat verhaal, omdat we er zonder dat verhaal niet geweest zouden zijn. Gedenken is niet terug denken aan de groten der aarde, maar deel worden van het leven van hen die ons voorgingen.

En dan denken we niet alleen aan de mensen die toen zijn gestorven, maar ook aan de moeders en echtgenotes en geliefden, die vergeefs wachtten, voor wie de bevrijding nooit helemaal een echte bevrijding is geworden omdat de prijs zo hoog was.

Elke zondag zingen we in de diensten voor zeevarenden: "For those at sea." Het lied van de zee, internationaal. 'Eternal Father, strong to save, whose arm hath bound the restless waves... O wil verhoren onze beê, voor hen, die zijn in nood op zee.'

Zo'n lied, dat is niet zomaar een vroom doekje voor het bloeden. Het is, naast geloven, ook een manier om samen stem te geven aan het verdriet, als zoveel dierbaren in de gruwel zijn omgekomen. Om samen stem te geven aan het gemis, dat zijn harde sporen heeft getrokken en waar je ook na zoveel jaren nog ongenadig over kunt struikelen. En wellicht ook een beetje troost te vinden als wij zingen: 'O God die ons behoeden wilt, bescherm de broeders wees hun schild. In storm en strijd, ga met ze mee En redt ze van 't geweld der zee.'

Een andere herdenking dan in andere jaren, maar tóch goed dat wij hier zijn. Door hier bij elkaar te zijn geven wij stem aan het verlangen, dat het anders kan, dat wij in hun spoor in onze tijd kunnen opkomen voor gerechtigheid, vrede en vrijheid. En dat wij van harte kunnen zingen: 'dat land en water, wijd en zijd lofzingen uw barmhartigheid.'

Zodat hun stem nooit zal verstommen.

Helene Perfors
koopvaardijpredikant in de Rijnmond

(Deze toespraak is i.v.m. de coronasituatie niet op 4 mei 's morgens bij het Nationaal Monument 'De Boeg' uitgesproken, maar wordt online verspreid.)